

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
<http://ageconsearch.umn.edu>
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

TIZENHÁROM ÜZEMSZERVEZŐ AGRÁRMÉRNÖK DIPLOMADOLGOZATÁRÓL

BÓDI SÁNDOR

A gödöllői Agrártudományi Egyetem Üzemtani Tanszékének irányításával 13 üzemszervező szakos hallgató készítette el és védte meg diplomadolgozatát 1978-ban. A diplomamunkák áttekintésekor, azok általános jellemzőin túl, olyan kérdésekre érdemes a figyelmet fordítani, amelyek helyes képet nyújtanak a tanszék és a hallgatók közös szakmai munkájáról. Ilyen kérdéseknek tekintem a mérnöki szemlélet kialakulásának, valamint a szakmai és az általános műveltség fokának tükröződését.

*

A tanszék a hatodik félévben hirdeti meg a diplomatemaköröket. A konkrét témákat a konzulensek a hallgatókkal közösen alakítják ki. Ettől kezdve a tárgy oktatási programja szinkronban van a dolgozat készítésének programjával, illetve annak szerves részét képezi. A hatodik félévben — tehát a szakosodás kezdetén — a hallgató még csak alapszó jellegű ismeretekkel rendelkezik. A szűkebb értelemben vett szakmai tudása és mérnöki szemlélete csak ezután alakul ki. E folyamat egyik alkotóeleme a diplomadolgozat készítése. A dolgozat minőségéből tehát megítélhető a jelölt mérnöki készsége, szakmai tudása. Fontos alkotóeleme ez a képzettségnek, hiszen az a tény, hogy a meghatározott vállalathoz kapcsolódó munkáról — a gyakorlati életnek az oktatási folyamatba való beáramlásáról — van szó, a szakmai látókört szélesíti, a mérnöki készségek kialakulását segíti.

A kialakított témák sokszínűek, a vállalati gazdálkodás számos területét érintik. Ez vonatkozik mind a vizsgált területre, mind a vizsgálat jellegére.

Hét hallgató a törökszentmiklósi Tiszatáj Termelőszövetkezetben, további 4 hallgató pedig a dunavarsányi Petőfi Termelőszövetkezetben dolgozott. Az azonos helyen készült dolgozatok témáit áttekintve látható, hogy egy-egy alapvető probléma megközelítéséről, vizsgálatáról van szó. Ilyen értelemben a hallgatói (a mérnöki) team-munka első fokozatának tekinthető ez a megoldás, melyet a tanszék vezetése tudatosan terelt ebbe az irányba. Az elgondolás alapjaiban helyes lehet, de az együtt dolgozó hallgatók számát célszerűnek látszik csökkenteni (2–3 hallgató egy gazdaságban).

A dolgozatok rövid tartalmi összefoglalása a 13 hallgató munkájának megítélését segíti elő.

Az 1. számú dolgozat megfelelő áttekintést ad a vizsgált összevonás lefolytatásáról. Az egyesülés előtti termelőszövetkezetek és az egyesített termelőszövetkezet szervezeti és vezetési rendszerének feldolgozása szóbeli, valamint írásos információkra épült. A dolgozat lényegében leíró jellegű, elemző vizsgálatokat alig tartalmaz. A termelőszövetkezet bemutatásán keresztül írja le az egyesülések tapasztalatait, a vezetés változásait, a változások kiváltó okait. Átfogóan bemutatja a szövetkezet szervezetét és irányítási rendszerét.

A 2. számú dolgozatot készítő hallgató nagy jelentőségű probléma vizsgálatára vállalkozott. A vállalati egyesülések szerteágazó és bonyolult kérdésköréből az egyesületeknek a termelés szerkezetére gyakorolt hatását emeli ki. A termelési szerkezet problémáit ágazati szinten értelmezi. A szerkezet alakulására ható tényezőket egyszerűen értékeli.

A 3. számú dolgozat témája szintén a vállalati egyesülések hatásának egy sajátos vetületét tárja fel. Az erőforrásokkal való gazdálkodás speciális kérdéseivel, a meglévő, illetve kialakítható eszközstruktúra ökonómiai megítélésével foglalkozik. Az elemzés reálisan feltárja az egyesült termelőszövetkezetek korábbi helyzetét és főleg azt, hogy az egyesülés után milyen fejlesztésre van lehetőség.

A 4. számú diplomamunka az egyesületek lényegi, de gyakran elhanyagoltan kezelt problémáival, az emberi kapcsolatokkal, az érdekviszonyokkal, a motivációk alakulásával foglalkozik. Részletesen és széleskörűen bemutatja az egyesülést kiváltó folyamatokat. Rámutat néhány olyan – saját vizsgálatokkal alátámasztott – körülményre, amelyek megismerésével elősegítheti az egyesüléssel járó nehézségek megoldását.

Az 5. számú dolgozat a vállalati egyesülés és a munkaerő-gazdálkodás kapcsolatát tárja fel. A legfőbb termelési erőforrás, az ember-munkájának hatékonyságát, valamint a munkaerő-gazdálkodás néhány kérdését a teljességre való törekvés nélkül, egyszerű adatsorok ismertetésével és összehasonlításokkal vizsgálja.

A 6. számú diplomamunka a gazdaság számára gyakorlati szempontból is jelentős kérdést tekint át, az egyesülés és a készletgazdálkodás problémáit. Az üzemi adatok alapján elsősorban ténymegállapításokat tesz, következtetések levonásával. Az egyesülés a készletgazdálkodás mennyiségi és minőségi változását váltotta ki.

A 7. számú dolgozat témája az egyesületek és a vállalati pénz- és hiteligazdálkodás sokoldalú kapcsolatrendszerének feltárása. Részletesen leírja a hitelforgalmat, a vállalati elszámolások alakulását, valamint az üzemi hitelek alakulásának kapcsolatát a tartósan lekötött eszközértékkel és a beruházásokkal.

A 8. számú dolgozat három szakosított tehenészeti telep értékelését mutatja be. Foglalkozik – az értékelemzési módszer metodikájának megfelelően – az ágazati funkciókkal szemben támasztott követelményekkel, a vizsgált telepek technológiájának értékelésével. Meghatározza a funkciók optimális kombinációit értékelésük alapján. Módszertanilag is teljes értékelemzést mutat be.

A 9. számú munka három eltérő típusú, korszerűen megépített és jól szervezett tejtermelő tehenészeti telep értékelését tartalmazza. Az értékelésben új szemlélet alkal-

mazására, kipróbálására törekszik. Rámutat, hogy az ökonómiai faktorok milyen szoros kapcsolatban vannak a termelés biológiai-technikai tényezőivel. A tehenészetet, mint ágazatot fogalmilag és funkcionálisan elkülöníti a teleptől. A teleppel szembeni igények megállapítására és az igények kielégítése mértékének mérésére alkalmas eljárást alakít ki és alkalmazza a vizsgált telepek minősítésére. A három telepen külön-külön alkalmazott legkedvezőbb megoldási módok kombinációjából a legjobb telepi megoldást alakítja ki.

A 10. számú dolgozat a tehenészeti telepek összehasonlító értékelésénél abból indul ki, hogy a mezőgazdasági állóeszközök nem közvetlenül termék-előállító műszaki létesítmények, hanem kiszolgáló funkciókat ellátó gépek, épületek (állattenyésztő telepek), amelyeket nem lehet az állattenyésztő ágazat nyeresége alapján számított megtérülési idővel értékelni. A kvalifikálásra való törekvés a racionális megközelítéssel párosulva széles körű információt ad a problémakör területéről.

A 11. számú diplomamunka egy fontos állattenyésztési ágazat helyzetének értékelésére és fejlesztési lehetőségeinek vizsgálatára vállalkozott. A vizsgált szarvasmarha-ágazat rendkívül szétszórta telepi elhelyezését és alacsony termelési színvonalú. Az ilyen körülmények között működő ágazat eredményeinek, illetve eredménytelenségének feltárása a dolgozat célkitűzése. A vizsgálatok a szétszórtság és a termék-előállítás eredményeinek javítását jól megalapozták.

A 12. számú dolgozat széles körű, több évre vonatkozó adathalmazt használ fel az ágazat értékeléséhez. Gyakorlatiasan vizsgálja és tárgyalja az ágazat termelési és ökonómiai kérdéseit. A kialakított ágazati modellek értékelése és az abból levont következtetések felhasználhatók a termelésben. Az ágazat fejlesztésével is foglalkozik, azt módszertanilag is helyesen taglalja.

A 13. számú dolgozat a témához tartozó irodalmi forrásmunkák alapos áttekintésével közelíti a problémához. Ismerteti a gazdaság növényvédelmének szervezetét és a növény-

védelen
költsége
feltárja
befolyá

A do
gatók a
tak. Az
hallgató
tolások
lényege
témák
megold
nyeket

A c
mérnök
ja ezen
tása. A
női sz
követke

1. S
ges a fe
gazdasá
összefü

2. A
lalati g
tényező

3. A
egész r
tos. A
technik
csönös
nemű v
zelíteni

Hígrágy
Szerkesz
Biológiai

A hag
hetetlen
zadok ó

védelem céljaira használt erőforrásokat. A költségvonás, a költség szerkezet értékelése feltárja a védekezési költségek alakulását befolyásoló tényezőket.

*

A dolgozatok elkészítése folyamán a hallgatók a vállalati szakemberekkel is konzultáltak. Az együttműködés eredményeképpen a hallgató szemléletében a gyakorlati megfontolások jelentős helyet kapnak. Ugyanakkor lényeges megemlíteni azt is, hogy a diplomatémák a vállalat számára is fontos problémák megoldásában játszanak szerepet, az eredményeket a gyakorlat hasznosítja.

A diplomamunkák tükrözik készítőik mérnöki szemléletét, hiszen készítésének célja ezen készségek s végül a szemlélet kialakítása. A 13 áttekintett dolgozat egységes mérnöki szemléletet mutat, melynek lényege a következőkben foglalható össze:

1. Sokoldalú szintetizáló készség szükséges a feladatok ellátásához, melynek alapja a gazdasági folyamatok teljes rendszerének, összefüggéseinek ismerete.

2. A társadalmi folyamatok szerepe a vállalati gazdálkodásban egyenrangú a technikai tényezők szerepével.

3. Az egyes részterületek, valamint az egész rendszer átfogó elemzése egyaránt fontos. A mezőgazdasági termelés a biológiai, a technikai és az ökonomiai paraméterek kölcsönös összefüggésében alakul ki. Mindennemű vizsgálatnak ilyen módon kell megközelítenie a termelési kérdéseket.

4. A vizsgálati módszer helyes kiválasztása és következetes alkalmazása vezet a kívánt eredményhez. Látszólagos ellentmondás, hogy több módszert egyetlen probléma megoldása érdekében nem alkalmaznak a hallgatók.

A dolgozatok szerkezetének kialakításából, a szerkesztési munka színvonalából, az ábrák és táblázatok összeállításából, a mondatok fűzéséből, a használt szókincsből, egyáltalán a dolgozat stílusából olyan következtetést lehet levonni, amely a szakmai ismeretek közötti jártasságon túl a logikai készség és az általános intelligencia fokára is utal. A dolgozatok ebből a szempontból már nem annyira homogének, mint a mérnöki szemlélet esetében. A szélsőségek: a kitűnő szerkezet, szerkesztés, élvezetes és gazdag szókapcsolat, a szakzsargon helyes használata, illetve az elnagyolt, gyér szókincsű, sok idézettel színezni próbált, rossz szerkezeti arányú dolgozatok.

*

Összefoglalóan megállapítható hogy a diplomamunka-készítés folyamata, a témakörök kijelölése, a témában való elmélyülés a jó szakmai felkészültséget elősegíti, illetve biztosítja. A dolgozatok tanúsága szerint kialakult a hallgatókban az új problémák iránti „érzékenység”, és megvan bennük a problémák megoldására való alkalmasság is. Fontos, hogy valóságos vállalati problémákat dolgozzanak fel, munkájukat a vállalati szakemberekkel együttműködve végzik. A dolgozatok a vállalatok számára is hasznosak.

Hígrágya-hasznosítás

Szerkesztette: Csaba Levente

Biológiai környezetünk védelme

talaj szerkezetét és gondoskodjanak a tápanyag-utánpótlásról.

De mit lehet tenni a híg trágyával, amely a nagyüzemi, iparszerű állattartás „kellemetlen” velejárója? Tulajdonképpen erre a kérdésre ad választ a könyv, hogy mit lehet, sőt mit kell tenni azzal a több mint 10 millió m³ híg trágyával, ami évente Magyarországon keletkezik? (Mezőgazdasági Kiadó)

A hagyományos állattartás hasznos és nélkülözhetetlen melléktermékét, a szerves trágyát évszázadok óta visszajuttatják a talajba, hogy javítsák a